

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 405/2018-55

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti CARAT Distribution s. r. o., Senecká cesta 23, Šamorín, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Hulín s. r. o., Hurbanova 20, Trenčín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Richard Hulín, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 2/2016 a jeho rozsudkom z 28. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti CARAT Distribution s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola elektronicky 27. apríla 2018 a poštou 2. mája 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti CARAT Distribution s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžf 2/2016 a jeho rozsudkom z 28. februára 2018.

2. Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rozhodnutím Colného úradu Trnava (ďalej len „úrad“) č. 1095838/1/127855/2014 z 10. marca 2014 bolo sťažovateľke odňaté povolenie na opakované prijímanie liehu v pozastavení dane z iného členského štátu č. 580031100007 z 9. mája 2011 (ďalej len „povolenie“) z dôvodu, že sťažovateľka ako oprávnená prestala spĺňať podmienku uvedenú v § 19 ods. 4 písm. d) zákona č. 530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebnej dani“).

Podanou žalobou sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozhodnutia úradu a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 S 87/2014-134 z 1. októbra 2015 bola žaloba sťažovateľky zamietnutá.

Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 2/2016 z 28. februára 2018 bol potvrdený rozsudok krajského súdu.

3. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd sa vecne nevysporiadal s jej konkrétnymi námietkami uvedenými v odvolaní proti rozsudku krajského súdu, čo podľa nej malo za následok nepresvedčivosť a neodôvodnenosť rozsudku.

U sťažovateľky ako oprávneného príjemcu na základe vydaného povolenia došlo k zmene údajov týkajúcich sa osoby konateľa a spoločníka, pretože spoločníkom v rozsahu 50 % základného imania sa od 23. septembra 2013 stal [REDACTED] (ďalej len „M [REDACTED]“), u ktorého bolo zistené, že v období od 24. apríla 2003 do 18. decembra 2006 bol spoločníkom v rozsahu 50 % základného imania v zaniknutej obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „zaniknutá spoločnosť“), ktorá do svojho zániku neuhradila do štátneho rozpočtu nedoplatok na spotrebnej dani z liehu v sume 852 200,95 € splatnej 23. januára 2006 a v sume 122 311,29 € splatnej 25. januára 2006. V dôsledku týchto zistení sa začalo daňové konanie vo veci odňatia povolenia v zmysle § 19 ods. 16 písm. b) zákona o spotrebnej dani, pričom sťažovateľka poprela správnosť už uvedeného zistenia. Považovala totiž za preukázané, že M [REDACTED] účasť v zaniknutej spoločnosti sa ukončila 15. decembra 2005, keď bola uzatvorená zmluva o prevode obchodného podielu M [REDACTED] na

nadobúdateľa [REDACTED] (ďalej len „K [REDACTED]“). Úrad v zmysle § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani skonštatoval, že sťažovateľka a zaniknutá spoločnosť by sa považovali v zmysle § 2 ods. 1 písm. n) zákona o spotrebnej dani za majetkovo prepojené osoby, keďže M [REDACTED] mal u sťažovateľky priamy podiel na základnom imaní v rozsahu 50 % a v zaniknutej spoločnosti taktiež v rozsahu 50 %. Keďže nedoplatok na dani zaniknutej spoločnosti vznikol po 23. januári 2006, resp. po 25. januári 2006 (vo výške 852 200,95 € a vo výške 122 311,20 €) v rámci 10-ročnej lehoty v zmysle § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani, pričom v tomto období bol M [REDACTED] preukázateľne spoločníkom zaniknutej spoločnosti, podľa § 19 ods. 16 písm. b) zákona o spotrebnej dani nastali podmienky pre odňatie povolenia.

Sťažovateľka konštatuje, že podľa najvyššieho súdu je možné analogicky k právnej úprave prechodu ručenia prevodcu obchodného podielu na nadobúdateľa (§ 118 ods. 2 Obchodného zákonníka) prirovnať aj posúdenie splnenia podmienok ustanovených v § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani. Najvyšší súd považuje za irelevantný skutočný konštitutívny moment zmeny v osobe spoločníka, ale na druhej strane uzatvára, že pre posúdenie zániku účasti spoločníka nie je rozhodujúci ani deň zápisu zmien o osobe spoločníka do obchodného registra, ani deň zverejnenia zapísaných zmien, ale deň, keď zmluva o prevode obchodného podielu, na základe ktorej obchodný register zapísal zmenu v osobe spoločníka, bola spôsobilá na zápis do obchodného registra.

Analogické prirovnanie právnej úpravy prechodu ručenia prevodcu obchodného podielu na nadobúdateľa v súvislosti s publicitou údajov obchodného registra vo vzťahu k momentu skončenia účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti sa javí bez ďalšieho ako nezrozumiteľné.

Sťažovateľka nesúhlasí s interpretáciou publicity údajov obchodného registra vo vzťahu k účinkom prevodu obchodného podielu. Publicita údajov sa vzťahuje iba na povinne zverejňované údaje v obchodnom registri, medzi ktoré však nepatrí údaj o časovom momente účinnej zmeny v osobe spoločníka na rozdiel napríklad od povinne zapisovaného údaje o momente vzniku a zániku funkcie konateľa. Zverejňovaný moment zápisu vzniku

a zániku funkcie konateľa má deklaratórny účinok, pričom povinne sa zapisuje údaj o presnom dátume vzniku alebo zániku funkcie.

Zápis zmeny v osobe spoločníka do obchodného registra je síce povinne zapisovaným údajom, avšak zapisuje sa bez toho, aby sa súčasne zverejňoval údaj o momente účinnosti takejto zmeny. Je potrebné odlišovať medzi povinne zverejňovaným údajom o zmene osoby spoločníka a údajom o momente, keď k tejto zmene skutočne došlo. Tento moment je potrebné zistiť výlučne zo súkromnoprávneho vzťahu medzi prevodcom a nadobúdateľom obchodného podielu. Nie je možné, aby pre účastníkov zmluvy o prevode obchodného podielu bol tento moment odlišný ako pre štátne orgány, pokiaľ je zo strany účastníkov zmluvy o prevode obchodného podielu voči tretím osobám (teda aj štátnym orgánom) dôkazne dostatočne preukázaný. Nie je možné stotožniť sa bez výnimky ani s názorom, že pre štátne orgány majú relevantnú preukaznú silu údaje zapísané v obchodnom registri. To by platilo iba v tom prípade, pokiaľ by zo strany účastníkov prevodu obchodného podielu, resp. spoločnosti, ktorej obchodného podielu sa prevod týkal, nebolo preukázané, že zápis v obchodnom registri nezodpovedá skutočnému stavu. Už vôbec nie je možné hovoriť o relevantnej preukaznej sile údajov zapísaných v obchodnom registri v danom prípade, keďže údaj o momente zmeny v osobe spoločníka nie je zapisovaným údajom. Navyše je potrebné poukázať na to, že ani samotná zmluva o prevode obchodného podielu nepatrí medzi listiny povinne ukladané do zbierky listín obchodného registra, čo podčiarkuje súkromnoprávny charakter prevodu obchodného podielu vrátane jeho účinnosti.

Podľa najvyššieho súdu pre ustálenie momentu zániku účasti spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným vo vzťahu k splneniu podmienky podľa § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani je rozhodujúci deň, keď bola zmluva o prevode obchodného podielu spôsobilá na zápis do obchodného registra a na základe takejto zmluvy súd aj skutočne zmenu v osobe spoločníka do obchodného registra zapísal, pričom podľa § 115 Obchodného zákonníka zmluva o prevode obchodného podielu je spôsobilá na zápis do obchodného registra okrem splnenia iných podmienok vtedy, ak sú podpisy na zmluve osvedčené.

Sťažovateľka sa nestotožňuje so striktnou viazanosťou momentu zániku účasti spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným na spôsobilosť zmluvy o prevode obchodného podielu a následný skutočný zápis takejto zmeny na základe konkrétnej zmluvy o prevode obchodného podielu. Pri postupnom osvedčovaní podpisov zmluvných strán na viacerých vyhotoveniach tej istej zmluvy o prevode obchodného podielu je totiž rozhodujúci najskorší moment, keď boli oboma zmluvnými stranami podpisy na zmluve o prevode obchodného podielu osvedčené. V danom prípade to bolo 15. decembra 2005, a nie až 12. decembra 2006, keď došlo zmluvnými stranami k uznaniu podpisov za vlastné na inom ďalšom vyhotovení tej istej zmluvy. Keďže nie je povinným zapisovaným údajom moment zmeny v osobe spoločníka, je pri podaní návrhu na zápis zmeny v osobe spoločníka jedno, ktoré z tých istých vyhotovení zmlúv s rozdielnym časom osvedčenia podpisu formou uznania podpisu za vlastný bude k takémuto návrhu pripojené. Je pritom nepochybné, že k platnej a účinnej konštitutívnej zmene v osobe spoločníka z M [REDACTED] na K [REDACTED] došlo 15. decembra 2005. Ak krajský súd považoval uvedenú skutočnosť za preukázanú, mal to jednoznačne uviesť v odôvodnení rozsudku, a ak ju nepovažoval za preukázanú, mal to zrozumiteľne odôvodniť. Najvyšší súd sa s touto námietkou uvedenou v odvolaní nevysporiadal.

Sťažovateľka považuje skutočnosť, že zaniknutej spoločnosti bolo doručené 15. decembra 2005 to vyhotovenie zmluvy o prevode obchodného podielu, na ktorom jedinom boli overené podpisy M [REDACTED] a K [REDACTED] (K [REDACTED] bol aj konateľom zaniknutej spoločnosti) a ktoré sa neskôr stratilo, za jednoznačne preukázanú.

Prevod obchodného podielu má výlučne súkromnoprávny charakter. Sťažovateľka v konaní poskytla dôkazy o tom, že M [REDACTED] a K [REDACTED] potvrdili prevod obchodného podielu s účinnosťou k 15. decembru 2005. Sťažovateľka podrobne vysvetlila, za akých okolností bolo registrovému súdu doručené iné vyhotovenie tej istej zmluvy o prevode obchodného podielu z 15. decembra 2005 s notársky overeným uznaním podpisov M [REDACTED] a K [REDACTED] za vlastné 12. decembra 2006 (strata jediného vyhotovenia zmluvy o prevode obchodného podielu z 15. decembra 2005, na ktorom jedinom boli overené podpisy 15. decembra 2005).

V zákonom predpísaných prípadoch musí byť pravosť podpisu na právnom úkone úradne osvedčená, ide o tzv. legalizáciu. Osvedčenie pravosti podpisu však nie je podmienkou platnosti právneho úkonu, čo úrad nesprávne tvrdil vo svojom rozhodnutí.

Z uvedeného je jednoznačné, že 15. decembra 2005 doručením zmluvy o prevode obchodného podielu s overenými podpismi zaniknutej spoločnosti k rukám jej konateľa K [REDAKOVANÉ] nastali voči zaniknutej spoločnosti právne účinky zmluvy, t. j. zanikla účasť M [REDAKOVANÉ] v nej.

Bolo predovšetkým v záujme K [REDAKOVANÉ] ako nadobúdateľa obchodného podielu venovať pozornosť tomu, či došlo k zápisu zmeny v osobe spoločníka zaniknutej spoločnosti do obchodného registra. K [REDAKOVANÉ] ako konateľ zaniknutej spoločnosti podal návrh na zápis zmien do obchodného registra po výzvach M [REDAKOVANÉ]. M [REDAKOVANÉ] teda žiadal K [REDAKOVANÉ] o realizáciu zápisu zmeny, čo bolo časovo oveľa rýchlejšie než iniciovanie prípadného zdĺhavého konania vo veciach obchodného registra podľa § 200a Občianskeho súdneho poriadku, ktoré sa v absolútnej väčšine prípadov končí viac než po roku.

Podľa konštatovania najvyššieho súdu K [REDAKOVANÉ] v zmysle listinného dôkazu (rozhodnutia jediného spoločníka z 12. decembra 2006) založeného v zbierke listín obchodného registra vyhlásil, že ako konateľovi zaniknutej spoločnosti mu boli zmluvy o prevode obchodného podielu doručené až 12. decembra 2006. Čestné prehlásenie, v ktorom K [REDAKOVANÉ] uvádza, že zmluva o prevode obchodného podielu s osvedčenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa boli zaniknutej spoločnosti doručené 15. decembra 2005, treba podľa najvyššieho súdu vo vzťahu k odlišnému tvrdeniu K [REDAKOVANÉ] v rozhodnutí jediného spoločníka považovať prinajmenšom za pochybné.

Podľa názoru sťažovateľky je logické, že K [REDAKOVANÉ] sa v čase podávania návrhu na zápis zmeny do obchodného registra chcel ako konateľ v tom čase už zaniknutej spoločnosti (ktorá v kritickom čase ešte existovala) vyhnúť hrozbe uloženia sankcie (pokuty do výšky 100 000 Sk) v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obchodnom registri“), a to za nedodržanie 30-dňovej lehoty odo dňa uvedeného

v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánu spoločnosti, prípadne odo dňa, keď bolo rozhodnutie prijaté alebo keď nastali účinky právnej skutočnosti (§ 5 ods. 5 zákona o obchodnom registri). Túto skutočnosť M [REDACTED] ako bývalý spoločník zaniknutej spoločnosti nemohol nijako ovplyvniť.

Pri deklaratórnych rozhodnutiach obchodných spoločností nastávajú všeobecné účinky zápisu do obchodného registra voči tretím osobám zverejnením vykonania zápisu. Na rozdiel od právotvorných rozhodnutí môžu účinky deklaratórnych rozhodnutí nastať už dňom, keď zapísaná osoba rozhodla o zmene určitého údajja a oznámila túto skutočnosť tretej osobe, prípadne tretia osoba sa o zmene dozvedela zo zbierky listín. Významnou skutočnosťou pri deklaratórnych zápisoch je to, že takto zmenených údajov a obsahu listín sa môže dovolávať tak zapísaná, ako aj tretia osoba. Zápis zmeny osoby spoločníka zaniknutej spoločnosti mal nepochybne iba deklaratórny charakter. Dátum zmeny v osobe spoločníka nebol zapisovaným a zverejňovaným údajom tak, ako je to napríklad pri údají o dátume vzniku a zániku funkcie konateľa. Obchodný register preto nemá žiadnu kompetenciu takýto údaj (dátum zmeny v osobe spoločníka) registrovať, a teda ani právne posudzovať. Takáto kompetencia registrového súdu nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia.

Rozhodujúcim pre účinnú zmenu spoločníka v zaniknutej spoločnosti je moment, keď došlo zákonom aprobovaným spôsobom k doručeniu zmluvy o prevode obchodného podielu s osvedčenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa do zaniknutej spoločnosti. Táto skutočnosť nie je medzi M [REDACTED], K [REDACTED] a zaniknutou spoločnosťou, v mene ktorej konal K [REDACTED], vôbec sporná a potvrdzuje ju aj čestné prehlásenie K [REDACTED]. Najvyšší súd sa s týmito námietkami nevysporiadal.

Hoci zmluva o prevode obchodného podielu je rozhodujúcim dokumentom pre posúdenie zmeny v osobe spoločníka, do zbierky listín sa neukladá. Sťažovateľka správne orgánu oznámila skutočnosť týkajúcu sa nesprávnej evidencie momentu ukončenia účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti, ale vzhľadom na jej zánik, ako aj vzhľadom na to, že časový údaj o zmene v osobe spoločníka nie je zapisovaným údajom, sa

už nemohla domáhať zosúladenia zapísaného stavu so skutočným stavom podľa § 200a Občianskeho súdneho poriadku.

Z procesného hľadiska úrad nepostupoval správne, keď odňal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k listinným dôkazom, ktoré zadovážil v priebehu konania (listiny z obchodného registra). Mohol tiež ako svedkov predvolať obe zmluvné strany dotknutej zmluvy a vypočúť ich k vzniknutým rozporom, čo však bez akéhokoľvek odôvodnenia neurobil.

Odňatie povolenia znamená pre sťažovateľku hospodársky zánik, lebo bude nútená uzatvoriť svoje prevádzky.

Ustanovenie § 19 ods. 4 zákona o spotrebnej dani nadobudlo účinnosť 1. januára 2012. Vyplýva z neho, že žiadateľ musí spĺňať okrem iných podmienok aj tú, že voči colnému úradu ani daňovému úradu nemá daňové nedoplatky osoba, ktorá je personálne alebo majetkovo prepojená so žiadateľom, alebo osoba, ktorá bola personálne, resp. majetkovo prepojená so žiadateľom v priebehu 10 rokov pred podaním žiadosti. Zákon o spotrebnej dani neobsahuje v prechodných ustanoveniach § 76 žiadne ustanovenie o tom, že by sa týmto zákonom spravovali aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2012. Absentuje taktiež aj akékoľvek ustanovenie, ktoré by upravovalo tzv. nepravú retroaktivitu, podstata ktorej spočíva v tom, že právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou nového právneho predpisu sa síce riadia pôvodnou právnou úpravou, ale ich zmeny a novovzniknuté skutočnosti, práva a povinnosti sa už posudzujú podľa novej právnej úpravy. Sťažovateľka preto namieta aplikáciu § 19 ods. 4 zákona o spotrebnej dani, a to v časti týkajúcej sa posudzovania priebehu 10-ročnej lehoty pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona o spotrebnej dani (1. januára 2012).

4. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„- Základné práva sťažovateľky a to právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým sa každému zaručuje právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Sžf/2/2016 zo dňa 28.2.2018 porušené.

- Ústavný súd Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Sžf/2/2016 zo dňa 28.2.2018 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

alternatívne

- Základné práva sťažovateľky, a to právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým sa každému zaručuje právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, boli Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Sžf/2/2016 zo dňa 28.2.2018 a Rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/87/2014-134 zo dňa 1.10.2015 porušené.

- Ústavný súd Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16Cob/94/2014-415 zo dňa 21.10.2014 a Rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/87/2014-134 zo dňa 1.10.2015 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.“

II.

5. Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžf 2/2016 z 28. februára 2018 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok krajského súdu č. k. 14 S 87/2014-134 z 1. októbra 2015.

Podľa názoru najvyššieho súdu spornou otázkou v prerokúvanej veci bolo ustálenie momentu skončenia účasti M [REDACTED] ako spoločníka zaniknutej spoločnosti. Zmluva o prevode obchodného podielu medzi M [REDACTED] a K [REDACTED] bola uzavretá 15. decembra 2005. Pravosť podpisov na zmluve bola osvedčená až 12. decembra 2006. Návrh na zápis zmeny do obchodného registra bol obchodnému registru podaný 13. decembra 2006. Zápis navrhovaných údajov bol vykonaný 19. decembra 2006, ako o tom svedčí potvrdenie z 18. decembra 2006.

Nie je sporné, že zápis zmeny v osobe spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra má deklaratórny charakter. Účinky prevodu obchodného podielu nastávajú voči spoločnosti doručením tejto zmluvy spoločnosti (za splnenia ďalších podmienok ustanovených v § 115 Obchodného zákonníka).

Sťažovateľka tvrdí, že medzi M [REDACTED] a K [REDACTED] nie je sporné, že k doručeniu zmluvy o prevode obchodného podielu s osvedčenými podpismi došlo 15. decembra 2005. K tomu treba uviesť, že v prerokúvanej veci nie je predmetom posúdenia, kedy nastali účinky zmluvy o prevode obchodného podielu voči zaniknutej spoločnosti. Aj keď zápis

zmeny v osobe spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra má deklaratórny charakter vo vnútornom vzťahu spoločnosti, stále ide o povinne zapisovaný údaj do obchodného registra, pričom pri zápise musí byť predložená zmluva s osvedčenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa. Všeobecné účinky voči tretím osobám nastávajú zverejnením zápisu v Obchodnom vestníku.

Treba poukázať na § 118 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zápis zmeny spoločníka do obchodného registra má konštitutívne účinky vo vzťahu k prechodu ručenia doterajšieho spoločníka za záväzky spoločnosti na nadobúdateľa obchodného podielu. Z toho je zrejmé, že nie voči všetkým a nie pre každý právny vzťah má zápis zmeny v osobe spoločníka deklaratórny charakter. Analogicky možno k právnej úprave prechodu ručenia prevodcu obchodného podielu na nadobúdateľa prirovnať aj posúdenie splnenia podmienok podľa § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani, keďže ide o nesplnené záväzky voči štátu (nedoplatky na dani). Aj v tomto prípade (rovnako ako pri prechode ručenia za záväzky spoločnosti z doterajšieho spoločníka na nadobúdateľa obchodného podielu) nemá právnu relevanciu moment účinnosti zmluvy o prevode obchodného podielu voči samotnej zaniknutej spoločnosti, a preto túto otázku nie je potrebné v tomto konaní skúmať a dokazovať. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj čestné prehlásenie K [REDACTED] z 20. februára 2015 (o doručení zmluvy o prevode obchodného podielu zaniknutej spoločnosti 15. decembra 2005 a následnej strate tejto zmluvy) predložené krajskému súdu nemá pre prerokovávanú vec relevantný význam.

Správny orgán sa pri posúdení splnenia zákonných podmienok pre platnosť povolenia opakovane prijímať alkoholický nápoj z iného členského štátu v pozastavení dane nemôže spoliehať na tvrdenia daňového subjektu (prípadne iných súkromnoprávných subjektov), ale relevantné skutočnosti musia byť v správnom konaní vierohodne preukázané. K tomuto účelu slúži aj publicita údajov obchodného registra. V prejednávanej veci, v ktorej bol sporný moment skončenia účasti M [REDACTED] ako spoločníka v zaniknutej spoločnosti, treba prisvedčiť záveru úradu, ktorý za tento moment považoval osvedčenie podpisov účastníkov zmluvy o prevode obchodného podielu. Až týmto momentom bola zmluva spôsobilá na zápis do obchodného registra a zápis zmien na základe tejto zmluvy bol aj realizovaný. Skončenie účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti k 15. decembru 2005 nie je voči tretím osobám (v tomto prípade voči štátu zastúpenému úradom) objektívne

preukázané. Úrad správne vychádzal z údajov a kópií listín poskytnutých mu registrovým súdom. Najvyšší súd dospel k rovnakému záveru ako úrad, teda že pre ustálenie momentu skončenia účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti nebol rozhodujúci ani moment, keď nastali účinky zmluvy o prevode obchodného podielu voči zaniknutej spoločnosti, ani deň zápisu zmien v osobe spoločníka do obchodného registra, ani deň zverejnenia zapísaných zmien, ale deň, keď zmluva o prevode obchodného podielu, na základe ktorej obchodný register zapísal zmenu v osobe spoločníka, bola spôsobilá na zápis do obchodného registra.

Za moment skončenia účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti nie je potrebné považovať až deň zápisu zmien do obchodného registra, resp. deň ich zverejnenia, keďže nejde o zápis majúci konštitutívne účinky, ktorý by pre sťažovateľku bol diskriminačným, lebo by moment zániku účasti spoločníka závisel od konania a postupu obchodného registra, a nie od konania samotného súkromnoprávneho subjektu.

Pre ustálenie momentu zániku účasti spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným vo vzťahu k splneniu podmienky ustanovenej v § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani je rozhodujúci deň, keď zmluva o prevode obchodného podielu bola spôsobilá na zápis do obchodného registra a na jej základe k zmene zápisu aj skutočne došlo. Ako to z § 115 Obchodného zákonníka vyplýva, zmluva o prevode obchodného podielu je spôsobilá na zápis do obchodného registra okrem iných podmienok vtedy, ak sú podpisy na zmluve osvedčené.

Je potrebné poznamenať, že v rozhodnutí jediného spoločníka z 12. decembra 2006 založenom v zbierke listín obchodného registra K [REDACTED] vyhlasuje, že ako konateľovi zaniknutej spoločnosti (v kritickom čase ešte existujúcej) mu boli zmluvy o prevode obchodného podielu doručené 12. decembra 2006. Čestné prehlásenie z 20. februára 2015, v ktorom K [REDACTED] uvádza, že zmluvy o prevode obchodného podielu s osvedčenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa boli zaniknutej spoločnosti doručené 15. decembra 2005, treba považovať vo vzťahu k tvrdeniu K [REDACTED] v rozhodnutí jediného spoločníka založeného v zbierke listín prinajmenšom za pochybné.

Pokiaľ sťažovateľka namieta, že strata zmluvy o prevode obchodného podielu s overenými podpismi a včasné nepodanie návrhu na zápis zmeny spoločníka do obchodného registra nemôže byť na jej ujmu, nemožno s týmto tvrdením súhlasiť. Bolo predovšetkým v záujme sťažovateľky venovať pozornosť tomu, či došlo k zápisu zmeny

v osobe spoločníka do obchodného registra, aj keď povinnosť podať návrh na zápis zmien nezaťažovala sťažovateľku. Sťažovateľka mohla vyzvať konateľa zaniknutej spoločnosti na podanie návrhu na zápis zmien do obchodného registra. V prípade nečinnosti konateľa mohla sťažovateľka postupovať podľa § 200a Občianskeho súdneho poriadku.

Záver o skončení účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti 18. decembra 2006 treba považovať za nesprávny, pretože správnym dňom skončenia účasti M [REDACTED] v zaniknutej spoločnosti bol 12. december 2006.

K námietke sťažovateľky, že v správnom konaní nemala možnosť oboznámiť sa a vyjadriť sa v súvislosti s oznámením obchodného registra zo 4. marca 2014, treba uviesť, že nešlo o takú vadu konania, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Dôležité je tiež, že úrad rozhodoval na základe dôkazov, ktorými boli kópie listín uložené v zbierke listín a predložené úradu obchodným registrom. Sťažovateľka tvrdí, že bolo povinnosťou úradu vyzvať ju na vysvetlenie vzniknutých nezrovnalostí. K tomu treba uviesť, že obsah dokumentov zo zbierky listín nebol sporný, sťažovateľka namietala ich právne posúdenie. Sťažovateľka bola upovedomená o tom, že si úrad vyžiadal doklady od obchodného registra. Možno dôvodne predpokladať, že sťažovateľka mala vedomosť o tom, aké dokumenty sú obsahom zbierky listín týkajúcej sa zaniknutej spoločnosti, resp. ak takúto vedomosť nemala, mohla sa s obsahom zbierky listín oboznámiť na obchodnom registri alebo si mohla napríklad na úrade vyhradiť možnosť vyjadriť sa k dokumentom vyžiadaným z obchodného registra ešte pred vydaním rozhodnutia úradom.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Námietku sťažovateľky, podľa ktorej došlo k neprípustnej retroaktívnej aplikácii § 19 ods. 4 zákona o spotrebnej dani v časti týkajúcej sa posudzovania priebehu 10-ročnej lehoty pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona o spotrebnej dani (pred 1. januárom 2012), považuje ústavný súd za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Hoci sťažovateľka podala žalobu o preskúmanie právoplatného rozhodnutia úradu a následne podala aj odvolanie proti rozsudku krajského súdu, ani v žalobe, ale ani v odvolaní námietku neprípustnej retroaktívnej aplikácie § 19 ods. 4 zákona o spotrebnej dani v časti týkajúcej sa posudzovania priebehu 10-ročnej lehoty pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona o spotrebnej dani (pred 1. januárom 2012) neuplatnila. Z formálneho hľadiska preto síce využila možnosť účinných prostriedkov ochrany jej práv v konaní pred všeobecnými súdmi, avšak z materiálneho pohľadu tak v súvislosti s touto námietkou neurobila. To zakladá neprípustnosť uvedenej časti sťažnosti, resp. sťažnostnej námietky. Treba tiež dodať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že účinný prostriedok ochrany jej práv v konaní pred všeobecnými súdmi nevyužila z dôvodov

hodných osobitného zreteľa, a preto ani neprichádzal do úvahy prípadný postup ústavného súdu podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ostatné sťažnostné námietky treba považovať za zjavne neopodstatnené.

9.1 O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

11. Rozhodujúcou námietkou sťažovateľky je tvrdené nesprávne ustálenie časového momentu, v ktorom došlo ku skončeniu účasti M[REDACTED] v zaniknutej spoločnosti.

Sťažovateľka je presvedčená, že sa tak stalo 15. decembra 2005, keď bola uzatvorená zmluva o prevode obchodného podielu M [REDACTED] na nadobúdateľa K [REDACTED], pričom zároveň toho istého dňa došlo k overeniu podpisov M [REDACTED] a K [REDACTED] na zmluve a k predloženiu zmluvy zaniknutej spoločnosti.

12. Najvyšší súd dospel vo všeobecnej rovine k zhodnému záveru so sťažovateľkou v otázke ustálenia momentu skončenia účasti spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným, keďže za tento moment považuje deň, keď sa zmluva o prevode obchodného podielu stala spôsobilou na zápis do obchodného registra. V konkrétnej rovine je najvyšší súd toho názoru, že zmluva sa stala spôsobilou na zápis do obchodného registra 12. decembra 2006, aj keď podľa sťažovateľky bol tento stav daný už 15. decembra 2005.

12.1 Podľa názoru najvyššieho súdu aj keď zápis zmeny v osobe spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra má deklaratórny charakter vo vnútornom vzťahu spoločnosti, stále ide o povinne zapisovaný údaj do obchodného registra, pričom pri zápise musí byť predložená zmluva s osvedčenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa. Všeobecné účinky zmluvy voči tretím osobám nastávajú zverejnením zápisu v Obchodnom vestníku. Ďalej najvyšší súd zdôrazňuje, že podľa § 118 ods. 2 Obchodného zákonníka zápis zmeny spoločníka do obchodného registra má konštitutívne účinky vo vzťahu k prechodu ručenia doterajšieho spoločníka za záväzky spoločnosti na nadobúdateľa obchodného podielu, z čoho je zrejmé, že nie voči všetkým a nie pre každý právny vzťah má zápis zmeny v osobe spoločníka deklaratórny charakter. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že analogicky možno k právnej úprave prechodu ručenia prevodcu obchodného podielu na nadobúdateľa prirovnať aj posúdenie splnenia podmienok podľa § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani, keďže ide o nesplnené záväzky voči štátu (nedoplatky na dani). Aj v tomto prípade totiž (rovnako ako pri prechode ručenia za záväzky spoločnosti z doterajšieho spoločníka na nadobúdateľa obchodného podielu) nemá právnu relevanciu moment účinnosti zmluvy o prevode obchodného podielu voči samotnej zaniknutej spoločnosti, a preto túto otázku nie je podľa najvyššieho súdu potrebné v tomto konaní skúmať a dokazovať.

13. Z pohľadu ústavného súdu prichodí konštatovať, že zásadný rozpor medzi účastníkmi konania je vo vyriešení právnej otázky, či § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani možno analogicky prirovnať k právnej úprave prechodu ručenia prevodcu obchodného podielu na nadobúdateľa podľa § 118 ods. 2 Obchodného zákonníka a či z tohto dôvodu zápis zmeny spoločníka obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným v obchodnom registri má aj v prípade § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani voči tretím osobám konštitutívne účinky.

Podľa § 118 ods. 2 Obchodného zákonníka zmena osoby spoločníka sa zapisuje do zoznamu spoločníkov a do obchodného registra. Zápisom do obchodného registra prechádza ručenie doterajšieho spoločníka za záväzky spoločnosti na nadobúdateľa obchodného podielu.

Podľa § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani žiadateľ musí spĺňať tieto podmienky: nemá voči colnému úradu nedoplatky na dani osoba, ktorá je personálne prepojená alebo majetkovo prepojená so žiadateľom, alebo osoba, ktorá bola personálne prepojená alebo majetkovo prepojená so žiadateľom v priebehu desiatich rokov pred podaním žiadosti, a ani osoba, ktorá zanikla a ktorá by sa považovala za osobu personálne prepojenú alebo majetkovo prepojenú so žiadateľom, nemala v priebehu desiatich rokov pred dňom podania žiadosti nedoplatky na dani, ktoré neboli do zániku tejto osoby uhradené; to sa vzťahuje aj na nedoplatky na dani, ktoré boli postúpené na tretiu osobu podľa osobitných predpisov.

14. Možno konštatovať už na prvý pohľad, že medzi oboma citovanými ustanoveniami je iba vzdialená analógia týkajúca sa nesplnených záväzkov. Kým v prípade § 118 ods. 2 Obchodného zákonníka ide o záväzky spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej dochádza k zmene v osobe spoločníka, zatiaľ v prípade § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani ide o daňové dlhy inej obchodnej spoločnosti personálne prepojenej s obchodnou spoločnosťou požadujúcou vydanie povolenia na opakované prijímanie liehu v pozastavení dane z iného členského štátu.

15. Za uvedeného stavu je ústavný súd toho názoru, že najvyšší súd skutočne iba lakonicky, a nie celkom presvedčivo zdôvodnil svoj názor o konštitutívnych účinkoch zápisu zmeny spoločníka v obchodnej spoločnosti do obchodného registra v súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok podľa § 19 ods. 4 písm. d) zákona o spotrebnej dani, keď iba stroho uviedol, že aj v tomto prípade ide o nesplnené záväzky voči štátu (nedoplatky na dani).

16. Napriek dosiaľ uvedenému je ústavný súd toho názoru, že rozsudok najvyššieho súdu možno považovať v konečnom dôsledku za vecne správny.

Hlavným argumentom sťažovateľky je, že k prevodu obchodného podielu zaniknutej spoločnosti z M [REDACTED] na K [REDACTED] došlo 15. decembra 2005, lebo v tento deň bol jeden exemplár zmluvy s overenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa predložený zaniknutej spoločnosti. Keďže sa tento exemplár stratil, v decembri 2006 ďalšie podpísané exempláre, na ktorých pôvodne nedošlo k overeniu podpisov v čase podpisovania zmluvy, boli dodatočne overené takým spôsobom, že M [REDACTED] a K [REDACTED] uznali dodatočne podpisy z 15. decembra 2005 za svoje. Obchodnému registru boli následne v decembri 2006 predložené na zápis práve tie exempláre zmluvy, na ktorých došlo k overeniu podpisu dodatočne.

V rámci správneho konania úrad vyhodnotil vykonané dôkazy týkajúce sa spornej otázky tak, že k overeniu podpisov na zmluve došlo až v decembri 2006.

Najvyšší súd sa s hodnotením vykonaného dokazovania zo strany úradu stotožnil. Poukázal pritom na to, že existujú dve rozdielne vyhlásenia K [REDACTED]. V rozhodnutí jediného spoločníka zaniknutej spoločnosti z 12. decembra 2006 (založenom v zbierke listín obchodného registra) K [REDACTED] vyhlásil, že mu ako konateľovi zaniknutej spoločnosti (v kritickom čase ešte existujúcej) boli zmluvy o prevode obchodného podielu doručené 12. decembra 2006. Naproti tomu v čestnom prehlásení z 20. februára 2015 uviedol, že zmluvy o prevode obchodného podielu s osvedčenými podpismi prevodcu a nadobúdateľa boli zaniknutej spoločnosti doručené 15. decembra 2005. Na základe týchto skutočností

považoval najvyšší súd skutkový záver úradu za správny, a to vzhľadom na pochybnosti vyplývajúce z rozdielnych vyjadrení K [REDACTED] v tejto rozhodujúcej skutkovej otázke.

17. Ústavný súd (ktorý nie je tzv. skutkovým súdom) nemá dôvod zasiahnuť do hodnotenia vykonaného dokazovania zo strany úradu, resp. najvyššieho súdu, pretože toto hodnotenie sa opiera o konkrétne skutočnosti a jeho závery sú logicky a jasne vysvetlené. Rozhodne sa nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka má na toto hodnotenie dokazovania odlišný názor (konkrétne poukazuje na motívy, pre ktoré podľa jej názoru K [REDACTED] nepravdivo tvrdil v rozhodnutí jediného spoločníka zaniknutej spoločnosti z 12. decembra 2006, že zmluva mu bola predložená 12. decembra 2006), nie je dôvodom na to, aby ústavný súd do hodnotenia dôkazov zasahoval.

18. Ak sa vychádza zo skutkového ustálenia, podľa ktorého zmluva o prevode obchodného podielu sa stala spôsobilou na zápis do obchodného registra v decembri 2006, potom je bez ďalšieho zrejme, že rozhodnutie úradu o odňatí povolenia, rovnako ako následné rozsudky krajského súdu a najvyššieho súdu, treba považovať za vecne správne.

19. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2018